
EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO REFORMA

Saulė Milčiuvienė *

**Vytauto Didžiojo universitetas, Teisės fakultetas,
K. Donelaičio g. 58, LT-44248, Kaunas
Telefonas (8 37) 327999,
El. paštas: s.milciuviene@tf.vdu.lt*

Anotacija. Straipsnyje pateikiama trumpa Europos Sąjungos Teisingumo Teismo raida didžiausią dėmesį skiriant 2015 m. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto pakeitimams. Straipsnio tikslas – išanalizuoti Bendrojo Teismo reformą, atkleisti šios reformos priežastis, apžvelgti diskusijas vykusias ES institucijose sprendimų priėmimo procese, atskleisti Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo pozicijas dėl vykdomos reformos. Straipsnyje keliamas klausimas ar Europos Sąjungos Teisingumo Teismo Statuto pakeitimas, kuriuo numatomas dviejų teisėjų nuo kiekvienos valstybės narės į Bendrąjį Teismą skirimas, labiausiai atitinka Bendrojo Teismo darbo efektyvumo didinimo poreikius.

Pagrindinės sąvokos: Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, Bendrasis Teismas, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutas.

IVADAS

Straipsnyje pateikiama trumpa Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) raida didžiausią dėmesį skiriant 2015 m. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto pakeitimams. Atkleidžiamos šios reformos priežastys, diskusijos vykusios Europos Sąjungos (ES) institucijose sprendimų priėmimo procese, Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo nuomonės dėl vykdomos reformos tikslingumo.

Straipsnio **tikslas** – išanalizuoti 2015 m. Bendrojo Teismo reformą ir jos tikslingumą. Straipsnyje keliamas klausimas ar Europos Sąjungos Teisingumo Teismo Statuto pakeitimas, kuriuo numatomas dviejų teisėjų nuo kiekvienos valstybės narės į Bendrąjį Teismą skirimas, labiausiai atitinka Bendrojo Teismo darbo efektyvumo didinimo poreikius. Darbo **uždaviniai**: Aptarti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo raidą; Atskleisti Bendrojo Teismo reformos metmenis; Išanalizuoti teisėjų skyrimo į Bendrąjį Teismą problematiką.

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO RAIDA

Nuolatinę ES teismų sistemos reformą lemia vis didėjanti ir gilėjanti integracija. Pradžioje įkūrus Europos Bendrijas¹ veikė tik Teisingumo Teismas, kaip vienintelė bendrijų

¹ Europos Anglių ir Plieno Bendrija, Europos Ekonominė Bendrija, Europos Atominės Energijos Bendrija.

teisminė institucija. ES Pirmos instancijos teismas (šiuo metu Bendrasis Teismas) buvo įsteigtas 1989 metais, Suvestiniam Europos aktui² numčius tokią galimybę³. Pirmos instancijos teismą buvo nuspręsta įsteigti, kadangi tuometinis Teisingumo Teismas dėl padidėjusio bylų skaičiaus nebegalėjo jų efektyviai ir greitai spręsti. Taigi, Pirmos instancijos teismo pagrindinė užduotis buvo padėti Teisingumo Teismui vykdyti sutartimi priskirtas užduotis.

Teisingumo Teisme ir Pirmos instancijos teisme dirbo po vieną teisėją iš kiekvienos valstybės narės. Laikui bėgant Teisingumo Teismui perdavus jurisdikciją nagrinėti tam tikras bylas Pirmos instancijos teismas taip pat nebesusitvarkė su bylų krūviu. Nicos sutartimi 2003 m. buvo numatyta galimybė įsteigti specializuotus Teismus. 2004 m. buvo įsteigtas Tarnautojų Teismas, kuriam buvo pavesta spręsti tarnautojų ir ES tarpusavio ginčus. Tokiu būdu ES nustovėjo trijų lygių teisminė sistema. Lisabonos sutarties⁴ (Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo⁵ 257 str.) nuostatos nurodė, kad tik dar labiau įtvirtino trijų lygių teisminę sistemą ES, nes numatė galimybę steigti specializuotus teismus pagal įprastinę teisėkūros procedūrą, t.y. esant kvalifikuotai balsų daugumai, o ne sprendžiant vieningai.⁶

Lisabonos sutartis taip pat numatė kitokią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto, kuris yra patvirtintas protokolu Nr. 3 esančiame prie Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), keitimo tvarką. SESV 281 straipsnis numato, kad ES Parlamentas kartu su ES Taryba gali pakeisti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutą. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto keitimo, esant ES Teisingumo Teismo prašymui, galimybė taip pat buvo numatyta Europos Bendrijų sutartimi, tačiau statuto keitimo procedūrai buvo taikomi tokie patys reikalavimai, kaip ir sutarčių keitimui, t.y. ES Parlamentas neturėjo jokių galių, o valstybės narės turėjo veikti vienbalsiai.⁷

Taigi matome, kad pagrindinė priežastis reformuoti ESTT yra didėjantis bylų skaičius. 2015 m. ESTT reformai buvo ruošiamasi palaipsniui – jau Lisabonos sutartyje suteikiant

² Single European Act. [1987] OJ L169/1.

³ „Teisingumo Teismo prašymu ir pasikonsultavusi su Komisija bei Europos Parlamentu, Taryba, sprendama vieningai, gali prie Teisingumo Teismo įsteigti Pirmosios instancijos teismą, kurio jurisdikcijai priklauso pirmąja instancija nagrinėti ir spręsti fiziniams arba juridiniams asmenims iškeltas tam tikrų kategorijų bylas, paliekant galimybę pateikti apeliacinį skundą Teisingumo Teismui tikrai teisės klausimais ir jo Statute išdėstytomis sąlygomis.“

⁴ Lisabonos sutartis. [2007] OL C306/1.

⁵ Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo. [2012] OL C 326/1.

⁶ Dehousse, F. The Reform of the EU Courts, Abandoning the Management Approach by Doubling the General Court, March 2016. 11 p.

⁷ Dehousse, F. The Reform of the EU Courts, Abandoning the Management Approach by Doubling the General Court, March 2016. 11 p.

galimybę sprendimus dėl ESTT reformos priimti supranacionalinėm ES institucijoms bei eliminuojant valstybių narių veto teisę.

BENDROJO TEISMO REFORMOS METMENYS

Augant ES ir plečiantis jos kompetencijai bylų skaičius ESTT tik augo, todėl ESTT siekdamas pasinaudoti Lisabonos sutartimi palengvintu Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto keitimu, 2011 m. kovo 28 d. pateikė prašymus dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto keitimo. Siūlomi statuto pakeitimai lietė visus tris teismus.⁸

Teisingumo Teisme buvo prašoma: (1) įsteigti pirmininko pavaduotojo pareigybę, (2) keisti didžiosios kolegijos sudėtį, (2) panaikinti susipažinimą per teismo posėdį su teisėjo pranešėjo pateiktu pranešimu. Prašoma Tarnautojų Teismą papildyti trimis laikiniais teisėjais, kurie galėtų pavaduoti ilgą laiką negalinčių eiti savo pareigas teisėjus.⁹

Dėl padidėjusių bylų skaičiaus ir pailgėjus jų nagrinėjimo terminams prašoma padidinti Bendrojo Teismo teisėjų skaičių iki (27+12) 39¹⁰. Kadangi būtent šis prašymas sukėlė daugiausia diskusijų ir yra svarbiausias ESTT reformai, jo nagrinėjimui ir bus skiriamas pagrindinis dėmesys šiame straipsnyje.¹¹

ESTT savo prašyme nurodė, kad Bendrasis Teismas išsprendžia bylų mažiau negu gauna, todėl neišspręstų bylų skaičius didėja. Jeigu 2004 metais vidutinė bylų nagrinėjimo trukmė buvo 20,9 mėnesio, tai 2009 metais vidutinė bylų nagrinėjimo trukmė jau siekė 27,2 mėnesio. Tačiau tam tikrose bylų kategorijose, bylų nagrinėjimo trukmė buvo dar didesnė – valstybės pagalbos bylose vidutinė nagrinėjimo trukmė siekė 42,5 mėnesio, o konkurencijos bylose – 56 mėnesius¹². Didėjantis bylų skaičius yra susijęs su naujų narių įstojimu, gilėjančia ES

⁸ Komisijos nuomonė dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prašymų iš dalies keisti jo statute, Briuselis, 2011 KOM(2011) 596 galutinis. [http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/juri/dv/com_com-\(2011\)0596_com_com\(2011\)0596_lt.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/juri/dv/com_com-(2011)0596_com_com(2011)0596_lt.pdf)

⁹ Komisijos nuomonė dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prašymų iš dalies keisti jo statute, Briuselis, 2011 KOM(2011) 596 galutinis. [http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/juri/dv/com_com-\(2011\)0596_com_com\(2011\)0596_lt.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/juri/dv/com_com-(2011)0596_com_com(2011)0596_lt.pdf)

¹⁰ Komisijos nuomonė dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prašymų iš dalies keisti jo statute, Briuselis, 2011 KOM(2011) 596 galutinis [http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/juri/dv/com_com-\(2011\)0596_com_com\(2011\)0596_lt.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/documents/juri/dv/com_com-(2011)0596_com_com(2011)0596_lt.pdf)

¹¹ Building the EU Judicial System: Politicians 1, (Judicial) Architects 0. <http://eulawanalysis.blogspot.lt/2014-11/building-eu-judicial-system-politicians.html>

¹² Council of the European Union. Interinstitutional file: 2011/0901 (COD) Brussels, 7 April 2011 (08.04) 8787/11. <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8787-2011-INIT/en/pdf>

integracija, didėjančiu skaičiumi bylų dėl prekės ženklo naudojimo bei padidėjusiu ES institucijų priimamų teisės aktų skaičiumi.¹³

Sutartys numato dvi galimybes susidariusiai situacijai spręsti. SESV 257 str. numato, kad veikdami pagal įprastinę teisėkūros procedūrą ES Parlamentas ir ES Taryba gali priimti reglamentą dėl specializuoto teismo įsteigimo šalia Bendrojo Teismo, kuris nagrinėtų tam tikros rūšies bylas, pvz dėl intelektinės nuosavybės.¹⁴

Tačiau ESTT pasiūlė rinktis kitą kelią numatytą sutartyse, manydami, kad jis lankstesnis ir efektyvesnis. Europos Sąjungos sutarties (ESS) 19 (2) straipsnis, numato, kad Bendrajame Teisme turi būti ne mažiau kaip po vieną teisėją iš kiekvienos valstybės narės, o SESV 254 str. numato, kad Bendrojo teismo teisėjų skaičius yra nustatomas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statute. SESV 281 str.¹⁵ suteikia įgalinimus ES Parlamentui ir ES Tarybai, veikiant pagal įprastinę teisėkūros procedūrą, pakeisti ESTT statutą.¹⁶

Specializuotas teismas ar teisėjų skaičiaus dindimas Bendrajame Teisme. ESTT nurodė, kad specializuotas teismas intelektinės nuosavybės srityje ženkliai nepagreitins bylų nagrinėjimo Bendrajame Teisme, nes šios bylos yra mažiau sudėtingos, pasikartojančios. Be to Bendrasis Teismas jas turės nagrinėti apeliacine tvarka. Tokią nuomonę patvirtina faktas, kad Tarnautojų Teismo įsteigimas, tik laikinai sumažino bylų skaičių Bendrajame Teisme. Tuo tarpu padidinant teisėjų skaičių Bendrajame Teisme galima sukurti specializuotas kolegijas, tokiu būdu pasiekiant pagrindinį specializuoto teismo privalumą.¹⁷

Taip pat Teismo darbas nebus trikdomas, jei vienas ar keli teisėjai dėl ligos ar kitų priežasčių negalėtų dalyvauti bylų nagrinėjame, o specializuotam Teismui, turinčiam nedaug

¹³ Council of the European Union. Interinstitutional file: 2011/0901 (COD) Brussels, 7 April 2011 (08.04) 8787/11. <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8787-2011-INIT/en/pdf>

¹⁴ „257 straipsnis“

Europos Parlamentas ir Taryba, sprenddami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, gali įsteigti specializuotus teismus prie Bendrojo Teismo, kurie, kaip pirmoji instancija, nagrinėtų ir spęstų konkrečiose srityse iškeltas tam tikrų kategorijų bylas. Tokius sprendimus Europos Parlamentas ir Taryba priima reglamentais, remdamiesi Komisijos pasiūlymu ir pasikonsultavę su Teisingumo Teismu, arba, prašant Teisingumo Teismui, pasikonsultavę su Komisija.“

¹⁵ „281 straipsnis

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutas nustatomas atskiru protokolu.

Europos Parlamentas ir Taryba, sprenddami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, gali iš dallies keisti Statuto nuostatas, išskyrus I antraštinę dalį ir 64 straipsnį. Europos Parlamentas ir Taryba sprendimą priima Teisingumo Teismo prašymu, pasikonsultavus su Komisija, arba Komisijos pasiūlymu, pasikonsultavus su Teisingumo Teismu.“

¹⁶ Council of the European Union. Interinstitutional file: 2011/0901 (COD) Brussels, 7 April 2011 (08.04) 8787/11. <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8787-2011-INIT/en/pdf>

¹⁷ Council of the European Union. Interinstitutional file: 2011/0901 (COD) Brussels, 7 April 2011 (08.04) 8787/11. <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8787-2011-INIT/en/pdf>

teisėjų, tai gali tapti didelė problema, ką patvirtina ir Tarnautojų Teismo prašymas skirti laikinus teisėjus, kurie pavaduotų ilgą laiką bylose negalinčius dalyvauti teisėjus.¹⁸

Taip pat ESTT savo prašyme nurodė, kad situaciją Bendrajame Teisme reikia spręsti skubiai, papildomų teisėjų paskyrimas galėtų būti greitesnis procesas nei specializuoto Teismo įsteigimas, kuris reikalautų tam tikrų struktūrinių pokyčių.

TEISĖJŲ PASKYRIMO PROBLEMA

Pagrindinis klausimas dėl ko negalėjo susitarti valstybės narės ES Taryboje - kaip paskirstyti papildomus teisėjus tarp valstybių narių ir kaip rotuoti paskyrimus tarp valstybių narių, nors pačiai teisėjų skaičiaus padidinimo idėja ir pritarė.

ESS 19 straipsnis nurodo, kad Bendrąjį Teismą sudaro ne mažiau kaip po vieną teisėją iš kiekvienos valstybės narės, SESV 254 str. numato, kad tikslus Bendrojo Teismo teisėjų skaičius numatomas ESTT statute (48 str.). Iki reformos Bendrojo Teismo teisėjų skaičius buvo lygus valstybių narių skaičiui. ESS 19 straipsnis ir SESV 254 straipsnis reglamentuoja bendrojo Teismo Teisėjų skyrimo tvarką. Teisėjai skiriami 6 metų kadencijai bendru valstybių narių sutarimu, pasikonsultavus su SESV 255 straipsnyje numatytu komitetu.

Europos Komisija savo nuomonėje dėl ESTT statuto keitimo¹⁹ atkreipė dėmesį į galimus papildomų teisėjų skyrimo sunkumus, nes šiuo atveju ne visos valstybės narės turės po du teisėjus. Europos Komisija netgi pasiūlė valstybėms narėms priimti deklaraciją, kurioje būtų sutarta dėl Bendrojo Teismo teisėjų skyrimo tvarkos, nes ES Parlamentui ir Tarybai sutartys nesuteikia kompetencijos priimti teisės aktus numatančius teisėjų skyrimo tvarką. Europos Komisija išdėstė pagrindinius kriterijus į kuriuos turėtų būti atsižvelgiama skiriant teisėjus: (1) būtų paskirti tinkamiausi ir labiausiai kvalifikuoti teisėjai; (2) užtikrintas Bendrojo Teismo sudėties pastovumą, išsaugant galimybę keisti teisėjus; (3) užtikrinta galimybė pratęsti efektyviai dirbusių teisėjų kadenciją; (4) Bendrojo Teismo sudėtis atspindėtų valstybių narių teisės sistemas.

Komisijos nuomonėje²⁰ buvo išskirti du galimi teisėjų skyrimo modeliai. Pirmasis modelis teikė prioritetą valstybių narių tolygiam atstovavimui Bendrajame Teisme išsaugant

¹⁸ Council of the European Union. Interinstitutional file: 2011/0901 (COD) Brussels, 7 April 2011 (08.04) 8787/11. <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8787-2011-INIT/en/pdf>

¹⁹ Komisijos nuomonė dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prašymų iš dalies keisti jo statute, Briuselis, 2011 KOM(2011) 596 galutinis.

²⁰ Komisijos nuomonė dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prašymų iš dalies keisti jo statute, Briuselis, 2011 KOM(2011) 596 galutinis.

galimybę keisti teisėjus. Šis modelis turėtų būti grindžiamas nuostata, kad Bendrąjį Teismą sudaro ne mažiau kaip po vieną ir ne daugiau kaip po du teisėjus iš kiekvienos valstybės narės. O du teisėjus iš vienos valstybės narės turėtų skirti 3 metų kadencija, siekiant išvengti jų tarpusavio konkurencijos dėl pakartotino paskirimo ir tokiu būdu akivaizdžios priklausomybės nuo nacionalinės valstybės narės.

Antras pasiūlytas teisėjų skyrimo modelis numato tikslą užtikrinti pusiausvyrą tarp siekio Bendrajame Teisme atspindėti valstybių narių teisines sistemas ir Bendrojo Teismo veiklos poreikių, t.y. specializuotų kolegijų sukūrimo. Šis modelis kaip ir pirmasis numato, kad Bendrąjį Teismą sudaro ne mažiau po vieną ir ne daugiau kaip po du teisėjus iš kiekvienos valstybės narės. Tačiau numatytas papildomas reikalavimas, kad šeši nauji teisėjai būtų paskirti atsižvelgiant į Bendrojo Teismo specializacijos poreikius.

Europos Parlamente buvo pritarta pateiktam pasiūlymui padidinti Bendrojo Teismo teisėjų skaičių. Savo priimtoje rezoliucijoje per pirmąjį skaitymą ES Parlamentas numatė, kad “Bendrojo Teismo teisėjus sudaro po vieną teisėją iš kiekvienos valstybės narės ir dvylika papildomų teisėjų. Negali būti daugiau kaip dviejų teisėjų iš vienos valstybės narės. ... Papildomi teisėjai skiriami neatsižvelgiant į tai, iš kokios konkrečios valstybės narės kandidatai kilę.”²¹

Tačiau ES Taryba nesugebėjo rasti sutarimo dėl papildomos 12 teisėjų skyrimo tvarkos. Tuo metu pirmininkaujanti ES Tarybai Graikija pateikė pasiūlymą padidinti teisėjų skaičių 9 papildomais teisėjais, iš kurių šešios didžiosios valstybės skirtų 4 teisėjus dviem kadencijoms, likusios valstybės narės - 5 teisėjus vienai kadencijai, tačiau ir dėl šio pasiūlymo nebuvo prieita bendro sprendimo. Diskusijų ES Taryboje metu ESTT pirmininkas Skouris pabrėžė, kad per daug dėmesio yra skiriama teisėjų nacionaliniai priklausomybei ir išskyrė tris pagrindinius kriterijus, kurie jo nuomone svarbiausi skiriant teisėjus. Visų svarbiausia yra teisėjo kompetencija, kuri apima ES teisės išmanymą, ES kalbų žinojimą ir vadybinius sugebėjimus. Antras labai svarbus kriterijus - Teismo stabilumas. Politinės priežastys neturėtų trukdyti paskirti teisėją kitai kadencijai. Ir tik trečiuoju pagal svarbą kriterijumi išskyrė tolygų geografinį atstovavimą.²²

²¹ European Parliament legislative resolution of 15 April 2014 on the draft regulation of the European Parliament and of the Council amending the Protocol on the Statute of the Court of Justice of the European Union by increasing the number of Judges at the General Court (02074/2011 – C7-0126/2012 – [2011/0901B\(COD\)](#)) (Ordinary legislative procedure: first reading).

²² Dehousse, F. The Reform of the EU Courts, Abandoning the Management Approach by Doubling the General Court, March 2016.

2014 metais ESTT pateikė naują pasiūlymą dėl Bendrojo Teismo reformos. Jame buvo siūloma Bendrojo Teismo teisėjų skaičių padvigubinti. Šiuo atveju kiekviena valstybė narė galėtų skirti po 2 teisėjus. Taip pat naikinti Tarnautojų Teismą, o jo jurisdikcijai priklausiusias bylas perduoti nagrinėti Bendrajam Teismui. ES institucijos pripažino, kad teisėjų skaičiaus padvigubinimas yra reikalingas tik dėl to, kad Valstybės Narės nesugebėjo susitarti dėl mažesnio skaičiaus teisėjų skyrimo tvarkos.

Taip pat 2014 m. Bendrasis Teismas pademonstravo, kad jis gali didinti savo darbo efektyvumą, o prognozuotas neišspręstų bylų skaičiaus didėjimas neįvyko. Tokiu būdu neliko svarbiausio argumento dėl kurio buvo prašomo didinti teisėjų skaičių Bendrajame Teisme.

Taip pat išryškėjo didžiulė priešprieša tarp Teisingumo Teismo pirmininko, kuris siekė Bendrojo Teismo reformos, ir Bendrojo Teismo pirmininko, kuris manė, kad reforma nėra būtina, Bendrojo Teismo darbo efektyvumą galima padidinti ir kitais būdais. Savo nuomonę jis išdėstė 2014 m. gruodžio 9 d rašte ES Tarybai. Pagrindinis jo siūlymas buvo skirti papildomą teisėjų padėjėjų skaičių, kurie padėtų teisėjams atlikti jų darbą. Statistiniai duomenys rodo, kad Bendrajame Teisme 2013 metais buvo baigtos 702 bylos, tuo tarpu 2014 m. paskyrus papildomus teisėjų padėjėjus – 814 bylų.²³

Tuo tarpu Teisingumo Teismo pirmininkas siūlė mažinti Bendrojo Teismą aptarnaujančių darbuotojų skaičių tokiu būdu, nors dalinai kompensuojant išaugusį biudžetą. Preliminariais skaičiavimais vien tik darbo užmokestis vienam teisėjui Bendrajame Teisme kainuos 220 000 eurų per metus, neįvertinant papildomų išmokų.²⁴ ES institucijose buvo keliamas klausimas ar racionalu mažinti mažiau mokamo personalo darbuotojų skaičių, tokiu būdu tą patį darbą pavedant atlikti brangiai mokamiems Bendrojo Teismo teisėjams.

Vykstant diskusijom dėl didelių reformos kaštų, buvo teigiama, kad reformos nevykdymas Europos Sąjungai kainuos dar daugiau. Jau tuo metu Bendrajam Teismui buvo pateikti 23 milijardų dydžio ieškiniai, su prašymu atlyginti patirtą žalą dėl Konvencijos 47 str 2.d pažeidimo, t.y. neprotingai ilgo bylos nagrinėjimo.²⁵

Taip pat Teisingumo Teismo reforma buvo kritikuojama dėl holistinio požiūrio trūkumo. Iškilo klausimas kaip Teisingumo Teismas susidoros su padidėjusiu apeliacijų skaičiumi,

²³ The Multiplying Judges of ECJ. <http://blogs.ft.com/brusselsblog/2015/04/17/the-multiplying-judges-of-the-ecj/>

²⁴ The Multiplying Judges of ECJ. <http://blogs.ft.com/brusselsblog/2015/04/17/the-multiplying-judges-of-the-ecj/>

²⁵ Dehousse, F. The Reform of the EU Courts, Abandoning the Management Approach by Doubling the General Court, March 2016.

Bendrojo Teismo teisėjų skaičių padidinus dvigubai ir jo kompetencijai perdavus nagrinėti Tarnautojų Teismo bylas pirmąją instanciją.

Tačiau nepaisant auščiau paminėtos kritikos ES Taryba ir ES Parlamentas pritarė pasiūlymui pakeisti Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutą ir padidinti Bendrojo Teismo skaičių dvigubai.

Reglamente dėl ES statuto pakeitimo²⁶ nurodoma, kad Bendrojo Teismo reforma bus vykdoma trimis etapais: nuo 2015 m. gruodžio 25 d. Bendrąjį Teismą sudarys 40 teisėjų; nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. – 47 teisėjai, integravus Tarnautojų Teismą; o nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. – du teisėjai iš kiekvienos valstybės narės.“

IŠVADOS

ES istorinėje raidoje pagrindinė priežastis reformuoti ESTT yra ir buvo vis didėjantis bylų skaičius šiuose teismuose. 2015 m. ESTT reformai buvo ruošiamasi palaipsniui – jau Lisabonos sutartyje suteikiant galimybę sprendimus dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto pakeitimų priimti supranacionalinėm ES institucijoms bei eliminuojant valstybių narių veto teisę. Jau pačioje Bendrojo Teismo reformos procedūros pradžioje buvo atsisakyta steigti specializuotą teismą, prioritetą suteikiant galimybei didinti Teisėjų skaičių Bendrajame Teisme. Buvo teigiama, kad papildomų teisėjų paskyrimas Bendrajame teisme galėtų būti greitesnis ir lankstesnis procesas nei specializuoto Teismo įsteigimas, kuris reikalautų tam tikrų struktūrinių pokyčių. Taip pat specializuotų kolegijų sukūrimas Bendrajame teisme, leistų pasiekti pagrindinį specializuoto teismo privalumą.

Individualus kiekvienos Valstybės Narės interesas skirti ne mažiau teisėjų į Bendrąjį Teismą nei kita Valstybė Narė buvo lemiamas veiksnys priimant sprendimus dėl Bendrojo Teismo reformos turinio, nors Teisingumo Teismo pirmininkas teigė, kad tolygus geografinis atstovavimas nėra pats svarbiausias kriterijus užtikrinat teismo darbo veiksmingumą.

LITERATŪRA

1. Single European Act. [1987] OJ L169/1.
2. Lisabonos sutartis. [2007] OL C306/1.
3. Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo. [2012] OL C 326/1.
4. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES, Euratomas) 2015/2422 2015 m. gruodžio 16 d. kuriuo iš dalies keičiamas Protokolas Nr. 3 dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto. [2015] OL L 341/14.

²⁶ Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES, Euratomas) 2015/2422 2015 m. gruodžio 16 d. kuriuo iš dalies keičiamas Protokolas Nr. 3 dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto. [2015] OL L 341/14.

5. Komisijos nuomonė dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prašymų iš dalies keisti jo statute, Briuselis, 2011 KOM(2011) 596 galutinis [http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/-documents/juri/dv/com_com\(2011\)0596/_com_com\(2011\)0596_lt.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2014_2019/-documents/juri/dv/com_com(2011)0596/_com_com(2011)0596_lt.pdf)
6. Council of the European Union. Interinstitutional file: 2011/0901 (COD) Brussels, 7 April 2011 (08.04) 8787/11 <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8787-2011-INIT/en/pdf>
7. European Parliament legislative resolution of 15 April 2014 on the draft regulation of the European Parliament and of the Council amending the Protocol on the Statute of the Court of Justice of the European Union by increasing the number of Judges at the General Court (02074/2011 – C7-0126/2012 – 2011/0901B(COD)) (Ordinary legislative procedure: first reading).
8. Dehousse, F. The Reform of the EU Courts, Abandoning the Management Approach by Doubling the General Court, March 2016.
9. Building the EU Judicial System: Politicians 1, (Judicial) Architects 0. <http://eulawanalysis.blogspot.lt/2014/11/building-eu-judicial-system-politicians.html>
10. The Multiplying Judges of ECJ. <http://blogs.ft.com/brusselsblog/2015/04/17/the-multiplying-judges-of-the-ecj/>

THE REFORM OF THE COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN UNION

Saulė Milčiuvienė *
Vytautas Magnus University

Summary

The article presents the short evolution of the Court of Justice of the European Union. The author focuses on the recent (2015) amendment of the Statute of the Court of Justice of European Union, which increased the number of the judges in the General Court. The article aims - to analyze the reform of the General Court, to reveal the reasons of the reform, to review the discussions held in the EU institutions during decision-making process, to disclose the Court of Justice and the General Court's position concerning the implementation of the reform. The article raises the question: whether the amendment of the Statute of the Court of Justice of the European Union, which provides that every Member State should have two judges in the General Court, is the most consistent with the needs of the General Court. In the historical development of the EU the main reasons for reforming the Court of Justice always has been an increasing number of cases in these courts. For the reform the European Union Court of Justice of 2015 the European Union was preparing gradually. Already in the Lisbon Treaty the supranational EU institutions were empowered to make the amendments of the Statute of the Court of Justice of the European Union. Already at the start of the reform of the General Court it was rejected to establish a specialized court giving priority to the increasing the number of judges of the General Court. It was argued that the appointment of additional judges of the General Court would be faster and more flexible process than the establishment of a specialized court. The creation of specialized colleges of the General Court would provide the key advantage of a specialized court. The decisive factor to have two judges in the General Court was the individual interest of each Member State to appoint the same number of judges as other Member States, although the President of the Court of Justice stated that equitable geographical representation is not the most important criterion to ensure that court's effectiveness.

Keywords: the Court of Justice of the European Union, the General Court, the Statute of the Court of Justice of the European Union.

Saulė Milčiuvienė*, socialinių mokslų teisės krypties daktarė, Vytauto Didžiojo universitetas, prodekanė, docentė. Mokslinių tyrimų kryptys: Europos Sąjungos teisė, energetikos teisė.

Saulė Milčiuvienė*, doctor of social science (law), Vytautas Magnus University, vice-dean, associated professor. Research interests: the European Union law, energy law.